

SADRŽAJ

PREGOVOR	1
1. NOVČANO TRŽIŠTE	3
2. NOVAC – POJAM I GENEZA	5
2.1. Finansijsko tržište.....	8
2.2. Pojam i vrste tržišta novca.....	15
3. ORGANIZACIJA I SUBJEKTI TRŽIŠTA NOVCA	19
3.1. Subjekti tržišta novca	20
3.1.1. Centralna banka	20
3.1.2. Poslovne banke	21
3.1.3. Specijalizovane posredničke finansijske organizacije	21
3.2. Instrumenti tržišta novca	22
3.2.1. Međubankarska kupoprodaja novca.....	23
3.2.2. Međubankarska trgovina viškovima obaveznih rezervi.....	25
3.3. Hartije od vrednosti	26
3.3.1. Kratkoročne hartije od vrednosti	27
3.3.1.1. Obveznice.....	28
3.3.1.2. Državne obveznice i državni blagajnički zapisi	30
3.3.1.3. Blagajnički zapisi Centralne banke	32
3.3.1.4. Komercijalni zapisi	33
3.3.1.5. Bankarska potvrda o depozitu	34
3.3.1.6. Bankarski akcept ili poslovna menica	35
3.4. Mehanizam kamatnih stopa	36
3.4.1. Kamata – cena novca	37
3.4.1.1. Kamatne stope centralne banke.....	37
3.4.1.2. Operacije centralne banke na otvorenom tržištu	39

4. TRŽIŠTE KAPITALA	41
4.1. Akcije	43
4.1.1. Obične – redovne akcije	44
4.1.2. Preferencijalne akcije.....	44
5. INVESTICIONI FONDOVI	47
5.1. Zatvoreni investicioni fondovi.....	52
5.2. Otvoreni investicioni fondovi.....	53
5.3. Hedž fondovi	55
5.4. Investicione kompanije.....	57
5.5. Transakcije u investicionim fondovima	59
6. TRGOVANJE HARTIJAMA OD VREDNOSTI.....	63
6.1. Berza pojam i uloga.....	63
6.2. Trgovanje na berzi.....	65
6.3. Vanberzansko otržište (OTC).....	68
6.4. Berzanski posrednici.....	70
6.5. Berzanski nalozi	72
6.6. Berzanski izveštaji.....	73
6.7. Berzanski indeksi.....	75
6.8. Rizik plasmana u HOV.....	76
6.9. Berzanska pravila	78
6.10. Berzanske manipulacije.....	79
7. ELEKTRONSKO BANKARSTVO.....	81
7.1. Elektronski novac – savremeni oblik novca	81
7.2. EFT – osnova elektronskog bankarstva.....	82
7.3. EDI – globalizacija elektronskog bankarstva kroz njegovu standardizaciju	84
7.3.1. Definicija EDI-ja	84
7.3.2. Potreba za EDI-jem.....	85
7.3.3. Prednosti EDI-ja	86
7.3.4. Uloga banaka u EDI-ju	88
7.4. Standardi elektronske razmene podataka.....	89
7.5. SWIFT tehnologija u EDIFACT transakcijama	90
7.5.1. Vrste SWIFT kategorija poruka.....	91
7.5.2. Ulazak u SWIFT mrežu i izbor aplikacije	92
7.5.3. Tipovi SWIFT poruka.....	93
7.5.4. Struktura SWIFT poruke	93

7.5.4.1.	SWIFT-ova formatizacija EDIFACT poruke	94
7.5.4.2.	EDIFACT poruke MT-105 i MT-106	94
7.5.4.3.	Struktura poruka MT-105 i MT-106 EDIFACT envelope ..	94
7.5.5.	PAYORD poruka	96
7.5.6.	Primer EDIFACT poruke na SWIFT-u	99
7.5.6.1.	Kodiranje poruke PAYORD	100
7.5.6.2.	Kodiranje poruke FINPAY	101
7.5.6.3.	SWIFT-ova poruka MT-105	102
8.	PLATNI PROMET	105
8.1.	Klasifikacija platnog prometa	107
8.2.	Organizacija i ciljevi platnog prometa	110
8.3.	Poslovi, nosioci i učesnici u platnom prometu	115
8.3.1.	Uloga centralne banke u platnom prometu	118
8.3.2.	Poslovne banke kao nosioci platnog prometa	120
8.3.3.	Pošta kao nosioc platnog prometa	122
9.	TRANSAKCIJE PLAĆANJA U PLATNOM PROMETU	123
9.1.	Instrumenti unutrašnjeg platnog prometa	128
9.1.1.	Nalog za uplatu	128
9.1.2.	Nalog za isplatu	129
9.1.3.	Nalog za prenos	129
9.1.4.	Nalog za naplatu	131
9.2.	Sistem bruto obračuna u realnom vremenu – RTGS	132
9.2.1.	Veliki svetski sistemi za plaćanje na veliko (RTGS)	132
9.2.1.1.	SWIFT	132
9.2.1.2.	TARGET	133
9.2.2.	Karakteristike RTGS sistema	134
9.2.3.	Prednosti i nedostaci RTGS-a	137
9.2.4.	Rizici i kontrola rizika u RTGS sistemu	138
9.3.	Kliring – neto obračun u platnom prometu	141
10.	PLATNI PROMET U POŠTI	145
10.1.	Instrumenti platnog prometa u pošti	145
10.2.	Uplate kao deo platnog prometa u pošti	148
10.2.1.	Dnevnik naloga za uplatu	149
10.3.	Isplate kao deo platnog prometa u pošti	150
10.3.1.	Dnevnik naloga za isplatu	150
10.4.	Stanje (kase) blagajne kao kontrolna funkcija u platnom prometu pošte	150

10.4.1. Manjak i višak.....	152
10.4.2. Blagajnički maksimum	153
10.4.3. Novčani suvišak.....	153
10.4.4. Novčana dotacija	154
10.5. Poslovi platnog prometa sa pravnim licima u pošti.....	155
11. MEĐUNARODNI PLATNI PROMET	157
11.1. Devizna sredstva – valute	160
11.2. Devizni kurs.....	161
11.3. Formiranje deviznog kursa	163
11.4. Procesing deviznog prometa.....	164
11.4.1. Otvaranje računa	164
11.4.2. Plaćanje prema inostranstvu	165
11.4.3. Naplata iz inostranstva.....	166
11.4.4. Dokumentarni poslovi.....	166
11.4.5. Devizni krediti	169
11.4.6. Kupoprodaja deviza	170
12. INSTRUMENTI BEZGOTOVINSKOG PLATNOG PROMETA.....	171
12.1. Ček.....	172
12.2. Platne kartice	176
12.2.2. Svetski i domaći sistemi platnih kartica.....	180
12.3. Akreditivi.....	183
13. NOVČANO POSLOVANJE NA INTERNET ORIJENTISANOM POSLOVANJU	187
13.1. Sistemi elektronske naplate računa.....	188
13.1.1. Principi elektronske naplate računa	190
13.1.2. Aktiviranje usluge elektronske naplate računa	191
13.1.3. Modeli EIPP.....	195
13.1.3.1. Poverilački orjentisani model EIPP-a.....	195
13.1.3.2. Korisnički orjentisani model EIPP-a.....	197
13.1.3.3. Posrednički orjentisan model EIPP-a.....	200
13.1.4. Modeli EBPP-a	202
13.1.4.1. Osnovni – direktan model EBPP-a.....	203
13.1.4.2. Servis provajder model EBPP-a	205
13.1.4.3. Korisnički orjentisan model EBPP-a.....	207
13.1.5. Poređenje modela EBPP-a	208
13.2. Sistemi plaćanja na internetu.....	209
13.2.1. First Virtual.....	210
13.2.2. CARI sistem.....	212

13.2.3. CyberCash	214
13.2.4. Sistemi plaćanja elektronskim čekovima	215
13.2.5. NetBill sistem plaćanja	219
13.2.6. NetCheque sistem plaćanja	219
13.2.7. Sistemi plaćanja elektronskom gotovinom	220
13.2.7.1. E-Cash sistem	220
13.2.7.2. CAFE projekat	221
13.2.7.3. NetCash metoda	222
13.2.7.4. CyberCoin sistem	223
13.2.7.5. PayPal	224
13.2.7.6. Mondex sistem	225
13.2.7.1. VisaCash sistem	226
13.2.8. Sistemi mikroplaćanja	226
13.2.8.1. Milicent	227
13.2.8.2. SubScrip protokol	230
13.2.8.3. PayWord	231
13.2.8.4. MicroMint	232
13.2.8.5. Clickshare sistem	233
LITERATURA	235
SPISAK POJMOVA	239
BELEŠKA O AUTORU	245

